

.....
**การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม
ร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรม สำหรับนิสิตครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ**
**The Development of an Instructional Model Using Culturally Responsive
Teaching (CRT) and Social Constructivism Theory to Enhance
Intercultural Communicative Competence of EFL Students**

Received: March 5, 2025

Revised: March 17, 2025

Accepted: May 25, 2025

ภัทรพร สุทธิรัตน์*

Pattaraporn Sutthirat

อังคณา อ่อนธานี**

Angkana Onthanee

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 2) สร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 4) ศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนรู้ 2) รูปแบบ 3) แบบประเมินรูปแบบ 4) แบบบันทึกผลการทดลองนำร่อง 5) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 6) แบบสะท้อนคิด และ 7) แบบบันทึกประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติทดสอบทีแบบกลุ่มเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบมุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เชื่อมโยงภูมิหลังและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของผู้เรียนและผู้สอน บูรณาการเนื้อหาและใช้แหล่งเรียนรู้จริงและเสมือนจริง 2) รูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลอง พบว่า 3.1) นิสิตมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับในระหว่างการจัดการเรียนการสอน 3.2) นิสิตมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความคิดเห็นของนิสิตครู พบว่า ในด้านปัจจัย

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Doctoral Student in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Naresuan University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Advisor, Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Naresuan University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: pattaraporns@nu.ac.th

.....
นำเข้ามีความเหมาะสม ด้านกระบวนการเรียนรู้ แต่ละขั้นตอนมีส่วนช่วยพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี และด้านผลผลิต นิสิตมีการพัฒนาสมรรถนะในทุกองค์ประกอบ

คำสำคัญ : แนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม/ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม/ สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

Abstract

This study aimed to 1) investigate instructional approaches, 2) develop and evaluate the model, 3) examine the model's effectiveness, and 4) explore opinions towards the model. The sample consisted of 30 fourth-year English major students from the Faculty of Education, Naresuan University. The research instruments included: 1) an interview protocol, 2) an instructional model, 3) a model evaluation form, 4) a pilot study record form, 5) ICC assessment, 6) a reflective form, and 7) a focus group discussion log. Data were analyzed using mean, standard deviation, content analysis, and one-sample t-test. The findings revealed that: 1) The model focused on creating interactions, connecting cultural backgrounds and experiences, and integrating content with authentic and virtual resources. 2) The model comprised four key components: principles, objectives, activities, and evaluation, with quality rated at the highest level. 3.1) Student teachers exhibited a gradual increase in intercultural communicative competence during instruction, and 3.2) Student teachers achieved competence higher than the 70% criterion ($p < .05$). 4) Student teachers found the model's inputs appropriate, learning processes effective in developing the competence, and in terms of output, students developed in all competence components.

Keywords : Culturally Responsive Teaching/ Social Constructivism Theory/ Intercultural Communicative Competence

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันที่มีการติดต่อสื่อสารและเชื่อมโยงกันมากขึ้น การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) เป็นสมรรถนะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตและทำงานร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ไม่เพียงมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางภาษา แต่ยังคงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและตระหนักในความแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถปรับตัวและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่มีความหลากหลาย (Deardorff, 2006; Bennett, 2017) สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

.....
ความแวดไวระหว่างวัฒนธรรม (intercultural sensitivity) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม การรับรู้ทางวัฒนธรรม (intercultural awareness) ซึ่งหมายถึง ความเข้าใจในองค์ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับวัฒนธรรม และทักษะระหว่างวัฒนธรรม (intercultural skills) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Chen and Starosta, 1996) การพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคที่ภาษาอังกฤษมีความหลากหลายทางรูปแบบ สำเนียง และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังที่สะท้อนผ่านปรากฏการณ์ "World Englishes" (Rose, Sahan and Zhou, 2022)

อย่างไรก็ตาม ในบริบทการศึกษาของไทย การผลิตและพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ เนื่องจากนิสิตครูส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ตรงในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และหลักสูตรการผลิตครูยังขาดแคลนด้านการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะนี้อย่างเป็นรูปธรรม (Atay, 2005; Bayyurt, 2006) อีกทั้ง นิสิตฝึกประสบการณ์และครูประจำการจำนวนมากยังมีข้อจำกัดด้านความรู้ภาษาอังกฤษและทักษะการสอนที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ส่งผลให้พวกเขาต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เนื้อหาทางภาษาและเทคนิควิธีสอนเป็นหลัก ทำให้มีเวลาและทรัพยากรไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาความรู้ด้านวัฒนธรรมและสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอนภาษาต่างประเทศในยุคปัจจุบัน (Sevimel-Sahin, 2020) ด้วยเหตุนี้ การบูรณาการแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม (Culturally Responsive Teaching: CRT) ร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม (Social Constructivism) จึงเป็นแนวทางที่น่าสนใจในการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว แม้ว่าแนวคิดการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม จะมีที่มาจากบริบทการศึกษาในต่างประเทศที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติอย่างชัดเจน แต่หลักการสำคัญที่เน้นการนำภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้เรียนมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนนั้น สามารถปรับใช้ในบริบทไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแม้ผู้เรียนจะเป็นคนไทยเช่นเดียวกัน แต่ก็มี ความแตกต่างทางวัฒนธรรมย่อย อาทิ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีชีวิต อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหัวใจหลักของแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม คือ การเชื่อมโยงและแบ่งปันประสบการณ์และภูมิหลังของผู้เรียน ทว่า ในการพัฒนาให้นิสิตครูมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดความสามารถในการสื่อสาร จึงมีการนำทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม (social constructivism) ของ Vygotsky เข้ามาจัดการเรียนการสอนด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เน้นย้ำถึงบทบาทเชิงรุกของผู้เรียนในการสร้างความรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและผู้อื่นในสังคม การบูรณาการแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ จึงเป็นฐานสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมของตนเอง ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเข้าใจมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่างผ่านการมีปฏิสัมพันธ์และการสร้างความรู้ร่วมกัน (Gay, 2013; Vygotsky, 1978)

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนิสิตครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน โดยมุ่งหวังว่าผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการผลิตครูสอนภาษาอังกฤษที่พร้อมรับมือกับความท้าทายในการจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรม และสามารถถ่ายทอดสมรรถนะนี้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแบบการเรียนการสอน (Instructional Model) เป็นนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาทั้งผู้สอนและผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Joyce Weil and Calhoun, 2004) ให้ความหมายว่ารูปแบบ คือ แบบแผนที่ใช้ในหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และการประเมินผล องค์ประกอบเหล่านี้มีความครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมาย โดยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเป็นการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบ ประกอบด้วยการออกแบบรูปแบบตามกรอบแนวคิดและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบเป็นการนำรูปแบบที่ผ่านการประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และขั้นตอนสุดท้าย คือ การศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม (Culturally Responsive Teaching) ตามที่ Gay (2000) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นการนำวัฒนธรรม ประสบการณ์ และมุมมองของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเอาใจใส่ในวัฒนธรรมของผู้เรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และการผสมผสานวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนการสอน (Gay, 2000) โดยในการนำแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม (Culturally Responsive Teaching) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถทำได้โดยเริ่มจากการสร้างการมีส่วนร่วม (Establishing inclusion) ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สร้างแรงจูงใจ และบรรยากาศการเรียนรู้ที่เท่าเทียม จากนั้นมุ่งเน้นการพัฒนาเจตคติ (Developing attitude) ที่ดีต่อประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงวัฒนธรรมและประสบการณ์ของผู้เรียนเข้ากับการสอนและกิจกรรม รวมถึงการสร้างการเรียนรู้ให้มีความหมาย (Enhancing meaning) ด้วยการนำมุมมอง ค่านิยม และประสบการณ์ที่หลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียนมาใช้ในการเรียนการสอน และสุดท้าย คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ (Engendering competence) ผ่านโอกาสในการแสดงความรู้และทักษะอย่างอิสระ มีการประเมินตามบริบทและสภาพจริง พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

.....

เพื่อการพัฒนา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม (Social Constructivism Theory) ของ (Vygotsky, 1978) มีแนวคิดสำคัญว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น เช่น เพื่อนในชั้นเรียน ผู้สอน หรือผู้ที่มีประสบการณ์ ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปราย การทำกิจกรรมร่วมมือ โดยการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในพื้นที่การพัฒนาระดับ Potential หรือ Zone of Proximal Development (ZPD) ซึ่งเป็นช่วงระหว่างระดับพัฒนาการที่แท้จริงกับระดับพัฒนาการที่มีศักยภาพ ซึ่งผู้เรียนจะไปถึงได้ด้วยการช่วยเหลือชี้แนะ (Scaffolding) จากผู้ใหญ่หรือเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า นอกจากนี้ การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) ก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญในทฤษฎีนี้ โดย Vygotsky เชื่อว่า กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีผ่านการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้อื่น ผู้สอนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ และส่งเสริมการร่วมมือกันทำงานหรือกิจกรรม

การบูรณาการแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม ก่อให้เกิดกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม การผสมผสานแนวคิดทั้งสองนี้สร้างพลังเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ แนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับการนำประสบการณ์และมุมมองทางวัฒนธรรมของผู้เรียนมาเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน (Gay, 2000) ในขณะที่ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคมเน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Vygotsky, 1978) การบูรณาการแนวคิดทั้งสองนี้เชื่อมโยงองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยแนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมของ Gay (2000) เน้นการนำวัฒนธรรม ประสบการณ์ และมุมมองของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งช่วยสร้างการมีส่วนร่วม พัฒนาเจตคติที่ดี สร้างความหมายในการเรียนรู้ และพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ในขณะที่ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคมของ (Vygotsky, 1978) มองว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น การรวมจุดแข็งของทั้งสองแนวคิดทำให้เกิดพลวัตการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความแวดไวระหว่างวัฒนธรรม การรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม และทักษะระหว่างวัฒนธรรม ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตน ส่งผลให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองโลกที่มีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และสามารถมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในเชิงบวกได้

แนวคิดเรื่องสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communicative competence) ตามที่ Chen and Starosta (1996) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคม ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ความแวดไวระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural sensitivity) เป็นพฤติกรรมในเชิงความรู้สึก ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วม ความเคารพ การมีปฏิสัมพันธ์อย่างมั่นใจ การมีปฏิสัมพันธ์อย่างเปลือยเปลื้อง และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างใส่ใจ (Chen and Starosta, 2000) 2) การรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural awareness) เป็นพฤติกรรมในเชิงการรู้คิด หมายถึง ความเข้าใจในองค์ความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น ซึ่ง Hanvey (1987) ได้แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

.....
 ระดับที่ 1 ความรู้ผิวเผินแบบเหมารวม ระดับที่ 2 ความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นจากประสบการณ์และการวิเคราะห์ทาง
 ปัญญา และระดับที่ 3 ความเข้าใจขั้นสูงสุด เป็นการมองผ่านเลนส์ของเจ้าของวัฒนธรรม สามารถแบ่งปัน
 ประสบการณ์ร่วมกันได้ (Barnlund, 1989) และ 3) ทักษะระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural adroitness)
 เป็นพฤติกรรมในเชิงการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยวัจนภาษาและอวัจนภาษาได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการส่งสาร การจัดการปฏิสัมพันธ์ ความยืดหยุ่นทางพฤติกรรม
 การจัดการอัตลักษณ์ และการสร้างความสัมพันธ์ (Chen, 1996; Martin and Hammer, 1989; Ruben, 1977;
 Spitzberg and Changnon, 2009)

ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม Dr. Milton Bennett ได้นำเสนอแบบจำลอง DMIS
 (The Developmental Model of Intercultural Sensitivity) ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนการพัฒนาความ
 แวดไวทางวัฒนธรรม ตั้งแต่แนวคิดชาติพันธุ์นิยม (ethnocentrism) ไปสู่นิวแนวคิดชาติพันธุ์สัมพันธ์
 (ethnorelativism) ได้แก่ ขั้นการปฏิเสธ การป้องกัน การลดความสำคัญ การยอมรับ การปรับตัว และการบูรณา
 การความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Bennett, 2017)

คำถามการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมควรเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบใดบ้าง และมีคุณภาพของรูปแบบเป็นอย่างไร
3. สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนระหว่างการใช้รูปแบบเป็นอย่างไร และสมรรถนะ
 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหรือไม่เมื่อเทียบกับเกณฑ์
 ร้อยละ 70
4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
2. เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดย
 - 3.1 ศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบ
 - 3.2 เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตครูหลังเรียนโดยรูปแบบ
 โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)
 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน รายละเอียดดังนี้

.....
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษาและวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเองทางสังคม และนิสิตครูภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบที่มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ รวมถึงนำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มทดลองนำร่อง (Pilot Study) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านการปฏิบัติงานและด้านผลลัพธ์ ก่อนที่จะทำการปรับปรุงรูปแบบและนำไปใช้ทดลองจริง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยการนำรูปแบบไปใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยจำนวน 30 คน ศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตระหว่างการใช้รูปแบบจากแบบสะท้อนคิดในกิจกรรม My Intercultural Journey และศึกษาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหลังการใช้รูปแบบโดยแบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการจัดการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยต่อการใช้รูปแบบในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

ประชากร

คือ นิสิตครูระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่าง

คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 383401 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นที่ศึกษา และเป็นรายวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านวัฒนธรรมของนิสิตครูภาษาอังกฤษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบปลายเปิด (open-ended) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เมื่อวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แบบสัมภาษณ์มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

2) รูปแบบการเรียนการสอน มีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนประกายความคิด ขั้นสะท้อนตัวตน ขั้นสำรวจและเชื่อมโยง ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ และขั้นประเมินผล

.....
จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50)

3) แบบประเมินรูปแบบ มีลักษณะเป็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ โดยมีการพิจารณาในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ มีเกณฑ์การวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (Srisaard, 2002: 51) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด เมื่อวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แบบประเมินมีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

4) แบบบันทึกผลการทดลองนำร่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้เมื่อนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ในสถานการณ์จริง เป็นการศึกษามาตรฐานความเป็นไปได้ทั้งด้านการปฏิบัติงานและด้านผลลัพธ์ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้เพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงและการพัฒนารูปแบบเมื่อวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แบบบันทึกมีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

5) แบบวัดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ (situation test) จำนวน 21 ข้อ ประกอบไปด้วยแบบปรนัยและแบบอัตนัย ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวเลือกและเกณฑ์การให้คะแนนจากการประยุกต์ใช้ Developmental Model of Intercultural Sensitivity (DMIS) ของ Bennett (2017) โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 6 คะแนน เมื่อพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า แบบวัดมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากการใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของพิชิต ฤทธิจรูญ (Ritcharoon, 2013) เท่ากับ 0.93 และมีค่าความสอดคล้องภายในสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (0.70)

6) แบบสะท้อนคิด มีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผ่านการทำกิจกรรม My Intercultural Journey ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อฝึกฝนทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกับชาวต่างชาติ มีประเด็นการสะท้อนคิด 3 ด้าน คือ ด้านความแวดโหวะระหว่างวัฒนธรรม ด้านการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม และด้านทักษะระหว่างวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

7) แบบบันทึกประชุมกลุ่มย่อย คือ แบบบันทึกที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งประเด็นในการประเมิน 3 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต เมื่อวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แบบสัมภาษณ์มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ทดสอบหลังเรียน (t-test one sample) โดยทดลองกับนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาอังกฤษในคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 383401 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน เป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ 21 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสะท้อนคิดเพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกถึงสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมระหว่างการใช้รูปแบบ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นในแต่ละด้าน คือ ด้านที่ 1 ความแวดไวระหว่างวัฒนธรรม ด้านที่ 2 การรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม และด้านที่ 3 ทักษะระหว่างวัฒนธรรม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละจากผลการทดสอบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จากนั้นนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ทำการวิเคราะห์ผล และสรุปผลต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ 4 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตนั้น ควรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการผนวกวัฒนธรรม ความรู้ และประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของผู้เรียนและผู้สอนมาเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ผ่านแหล่งเรียนรู้จริงหรือเสมือนจริง เน้นการทำกิจกรรมผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยควรมีการบูรณาการเนื้อหาทั้งจากวัฒนธรรมในบริบททั่วไปและเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนประกายความคิด ขั้นสะท้อนตัวตน ขั้นสำรวจและเชื่อมโยง ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ และขั้นประเมินผล รูปแบบมีผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.50) และเมื่อทดลองนำร่องกับนิสิตครูภาษาอังกฤษจำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย พบว่า รูปแบบช่วยพัฒนาให้นิสิตเกิดสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเท่ากับ 96.05 คิดเป็นร้อยละ 76.23

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า 3.1) นิสิตครูมีพัฒนาการด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่สูงขึ้นอย่างเป็นลำดับในระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยผลสะท้อนจากนิสิต

.....

ระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรม My Intercultural Journey ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อฝึกฝนทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกับชาวต่างชาติ ซึ่งให้เห็นว่า ในสัปดาห์แรกของการทำกิจกรรม นิสิตส่วนใหญ่ยังรู้สึกประหม่าและระมัดระวังเป็นพิเศษในการสนทนากับชาวต่างชาติ มักหลีกเลี่ยงประเด็นอ่อนไหวที่อาจสร้างความอึดอัดใจ แต่เมื่อเวลาผ่านไป นิสิตเริ่มคุ้นเคยและรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น กล้าที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่มีความหลากหลายและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น สามารถสังเกตและวิเคราะห์ความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างรอบด้าน รวมถึงตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้อื่น แสดงความเคารพและเปิดใจกว้างในการยอมรับความแตกต่างเหล่านั้น นอกจากนี้ นิสิตยังสามารถเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทและคุณลักษณะเฉพาะของคู่สนทนาแต่ละคน และเมื่อเข้าสู่ช่วงสัปดาห์สุดท้ายของกิจกรรม นิสิตสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างยืดหยุ่นและสร้างสรรค์มากขึ้น โดยสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้งที่มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในความคิดและมุมมองที่แตกต่างกันของแต่ละคน แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องครบทั้ง 6 สัปดาห์ นิสิตมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้งในด้านความไวทางวัฒนธรรม (Intercultural Sensitivity) การรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Awareness) และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Adroitness) ที่สูงขึ้นตามลำดับเมื่อเทียบกับช่วงเริ่มต้น

3.2) นิสิตครูมีระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมคิดเป็นร้อยละ 77.06 โดยนิสิตครูมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง

ตารางที่ 1 สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	% of Mean	t	p
สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	30	126	97.10	15.16	77.06	3.22*	0.0016

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหา มีทัศนคติที่เปิดกว้าง เข้าใจบริบทของผู้เรียนและสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความพร้อมและสนใจในการเรียนและทำกิจกรรม สื่อการสอนมีความน่าสนใจและมีความหลากหลายระยะเวลาโดยรวมมีความเหมาะสม ด้านกระบวนการ ขั้นตอนประกายความคิดสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดี ขั้นตอนส่วนตัวตนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองลึกซึ้ง ขั้นสำรวจและเชื่อมโยงช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ฝึกทักษะการสื่อสารและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมหลากหลายมุมมอง และขั้นประเมินผล ผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย ในด้านผลผลิต พบว่า นิสิตได้รับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในทุกมิติ ทั้งความไว การรับรู้ และทักษะระหว่างวัฒนธรรม

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ ควรเริ่มจากการออกแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านการสื่อสารและทำงานร่วมกับคนที่มีความแตกต่าง นอกจากนี้ การนำเอาภูมิหลัง ความรู้ ประสบการณ์ และความต้องการของผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ก็เป็นอีกกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจและทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การใช้เนื้อหาทางวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งวัฒนธรรมของตนเอง วัฒนธรรมกลุ่มย่อย และวัฒนธรรมต่างชาติ การใช้แหล่งเรียนรู้จริงและเสมือนจริง ก็สามารถช่วยเปิดมุมมองให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ก็ไม่ควรถูกจำกัดอยู่แค่กรอบความคิดแบบเดิม ๆ แต่ควรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับมิติต่าง ๆ ของสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะที่สัมพันธ์กัน อีกทั้ง ผู้สอนก็ควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการเรียนการสอน โดยการใช้คำแนะนำ แบ่งปันประสบการณ์ ปรับใช้วิธีสอนที่หลากหลาย และมีความยืดหยุ่นตามความต้องการ พร้อมทั้งจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงในบริบทของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญ อาทิ ทฤษฎีสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคมของ Vygotsky (1978) ที่เน้นบทบาทของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมาย รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้มากกว่า ผ่านกระบวนการให้การช่วยเหลือ (Scaffolding) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม (Culturally Responsive Teaching) ที่มุ่งจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภูมิหลัง ความรู้ ประสบการณ์ และรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างของผู้เรียน โดยนำวัฒนธรรมของผู้เรียนมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม การเคารพความแตกต่าง และการพัฒนาแบบองค์รวม ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Gay (2000) ที่เสนอว่าครูควรใช้ทรัพยากรและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความหลากหลายวัฒนธรรมของผู้เรียน นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยค้นพบยังเป็นไปตามกรอบแนวคิดเรื่องสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communicative Competence) ของ Chen and Starosta (1996) ซึ่งเสนอว่าการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยการพัฒนาอย่างสมดุลทั้ง 3 มิติ คือ ด้านปัญญา (การรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม) ด้านอารมณ์ (ความแหว่ไวัระหว่างวัฒนธรรม) และด้านพฤติกรรม (ทักษะระหว่างวัฒนธรรม)

2. ผลการสร้างและประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า รูปแบบมี 4 องค์ประกอบหลัก คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนประกายความคิด ขั้นสะท้อนตัวตน ขั้นสำรวจและเชื่อมโยง ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ และขั้นประเมินผล ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งเมื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปประเมินคุณภาพตามมาตรฐานของ Joint Committee on Standards for Education

.....
 Evaluation (1981) ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณา ผลปรากฏว่ารูปแบบนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.50) ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากหลายปัจจัย เริ่มตั้งแต่กระบวนการออกแบบและพัฒนาารูปแบบ ที่ทำอย่างเป็นระบบ มีการทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน เพื่อให้ได้องค์ความรู้และแนวทางที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ รวมถึงมุมมองความต้องการของผู้เรียนมาใช้ประกอบการสร้างรูปแบบ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ จึงส่งผลให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่ มีความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือ นอกจากนี้การที่รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบและขั้นตอนต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ตั้งแต่หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน ไปจนถึงการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของแนวคิดการออกแบบการเรียนการสอนตามที (Joyce, Weil and Calhoun, 2004) ได้เสนอไว้ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าจะช่วยส่งเสริมคุณภาพของรูปแบบการ เรียนการสอน ทั้งนี้ (Joyce, Weil and Calhoun, 2004) ได้เน้นย้ำว่าความสอดคล้องและความเป็นระบบ ของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

3. ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งให้เห็นว่า หลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นิสิตครูมีระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเฉลี่ยร้อยละ 77.06 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมที่ แสดงออกถึงสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตครูในระหว่างการเรียนรู้ตามรูปแบบ พบว่า นิสิตครูมี พัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างเป็นลำดับ โดยเฉพาะในด้านความแว่วไวในการเปิดใจที่จะเรียนรู้และให้ความเคารพ ต่อความแตกต่างของผู้อื่นมากขึ้น สามารถเข้าใจวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ รวมถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น พัฒนาการเหล่านี้สังเกตได้จากความสามารถของนิสิตครูในการปรับตัวและสื่อสารกับบุคคลจากต่างวัฒนธรรมได้ดี ขึ้นในทุกสัปดาห์ สามารถแสดงออกถึงความแว่วไวและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนจัดการ กับความขัดแย้งหรือความเข้าใจผิดที่อาจเกิดจากความแตกต่างเหล่านั้นได้ นอกจากนี้ นิสิตครูยังมีทัศนคติที่ดีขึ้น ต่อการเรียนรู้และการมีปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม มีความกระตือรือร้นและเชื่อมั่นมากขึ้นในการสื่อสารกับผู้ที่มี วัฒนธรรมแตกต่าง พร้อมทั้งเห็นความสำคัญและคุณค่าของการมีสมรรถนะในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับ การเป็นครูในยุคสมัยนี้ ทั้งนี้ ที่มีผลการวิจัยเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจาก การที่ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ การเรียนการสอนเป็นอย่างดีก่อนนำรูปแบบไปใช้จริง โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำร่องและปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนได้รูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์และพร้อมใช้งาน นอกจากนี้ ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้อตามรูปแบบนี้ ผู้วิจัยยังได้ให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการเชื่อมโยง เนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับภูมิหลัง ความรู้ ประสบการณ์ และความต้องการของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างวัฒนธรรม ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งจริงและเสมือนจริงเพื่อเปิดโลกทัศน์

.....

ของผู้เรียนตลอดจนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกและกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านคำแนะนำและการแบ่งปันประสบการณ์ ซึ่งแนวทางเหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ (Gay, 2000; Ladson-Billings, 1995) ที่เสนอว่าการทำความเข้าใจภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของผู้เรียนได้ โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและรับรู้ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมได้ดีขึ้น ในขณะที่การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยเปิดมุมมองและสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้ แนวคิดนี้ยังสอดคล้องกับ (Vygotsky, 1978) ที่เน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้ร่วมกัน จากประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึง (Villegas and Lucas, 2002; Powell and Caseau, 2004) ที่ยืนยันว่าการให้โอกาสผู้เรียนได้สัมผัสกับแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลจากวัฒนธรรมอื่น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและปรับตัวได้ดีขึ้นในสภาพแวดล้อมพหุวัฒนธรรม นอกจากนี้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นก็ยังสามารถส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ครบทุกมิติอีกด้วย

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นิสิตมีมุมมองเชิงบวกต่อความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า ทั้งตัวผู้สอน ผู้เรียน สื่อการสอน หรือระยะเวลา ในส่วนของขั้นตอนในกิจกรรมการเรียนรู้ นิสิตเห็นว่าแต่ละขั้นตอนมีส่วนช่วยส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรม My Intercultural Journey ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่านประสบการณ์จริง และในแง่ของผลผลิต นิสิตสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาสมรรถนะครบทุกด้าน ทั้งความแวดไวระหว่างวัฒนธรรม การรับรู้ระหว่างวัฒนธรรม และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ที่มีผลความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงบวกเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจาก การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นระบบและเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ ขั้นตอนประกายความคิดที่ช่วยกระตุ้นความสนใจในประเด็นด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตามด้วยขั้นสะท้อนตัวตน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ถึงรากฐานทางวัฒนธรรมของตนที่มีผลต่อมุมมองและการแสดงออกที่มีต่อวัฒนธรรมอื่น สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ (Bennett, 1993; Zofia, 2008; Gay, 2000) ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการตระหนักรู้ถึงอัตลักษณ์และอคติทางวัฒนธรรมของตนเอง ก่อนที่จะก้าวไปสู่การเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลาย นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ยังเปิดโอกาสให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมนอกห้องเรียนอย่าง My Intercultural Journey ที่ให้นิสิตได้นำองค์ความรู้ เจตคติ และทักษะที่ได้รับการพัฒนาในชั้นเรียนมาใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่องจริง ๆ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ซึ่งนับเป็นการฝึกฝนสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมแบบเต็มรูปแบบผ่านการลงมือปฏิบัติและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้ ขั้นตอนอื่น ๆ เช่น ขั้นสำรวจและเชื่อมโยง ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ หรือขั้นประเมินผลที่ใช้วิธีการที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ก็ล้วนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน นอกเหนือจากการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพแล้ว การที่นิสิตครุมีมุมมองเชิงบวกต่อรูปแบบการเรียนการสอนนี้ น่าจะเป็นผลมาจากการที่พวกเขาได้เห็นพัฒนาการและประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับ

ตนเองอย่างเป็นทางการจากการเรียนรู้ตลอดกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นการได้เปิดใจกว้างและยอมรับความแตกต่าง การมีความเข้าใจวัฒนธรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น ไปจนถึงการมีทักษะการสื่อสารที่ดีขึ้นเมื่อต้องปฏิบัติสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม อีกทั้ง ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียน ที่ให้โอกาสผู้เรียนได้ลงมือทำ ได้แลกเปลี่ยนมุมมอง และได้สะท้อนคิดอย่างลึกซึ้ง ยังช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและเกิดความประทับใจให้กับนิสิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม รวมถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีสมรรถนะนี้สำหรับการเป็นครูในอนาคต ดังนั้น การที่นิสิตครูได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านรูปแบบการสอนอย่างต่อเนื่อง ได้ลงมือปฏิบัติจริง สร้างประสบการณ์ตรงในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และได้เห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นทางการ จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ และนำไปสู่การมีมุมมองในแง่ดีต่อรูปแบบการเรียนการสอนนี้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์จากวัฒนธรรมของผู้เรียนอย่างเปิดกว้าง ให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยที่จะแสดงมุมมองของตนโดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกตัดสิน
2. ผู้สอนควรแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในบริบทจริง ไม่ว่าจะเป็นการเชิญวิทยากรต่างชาติมาแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน หรือการใช้เทคโนโลยีออนไลน์เพื่อสร้างพื้นที่ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนจากหลากหลายวัฒนธรรม
3. ผู้สอนควรพิจารณาระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้นานมากขึ้น รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอและในหลากหลายบริบท เพื่อให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสามารถพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ดียิ่งขึ้น

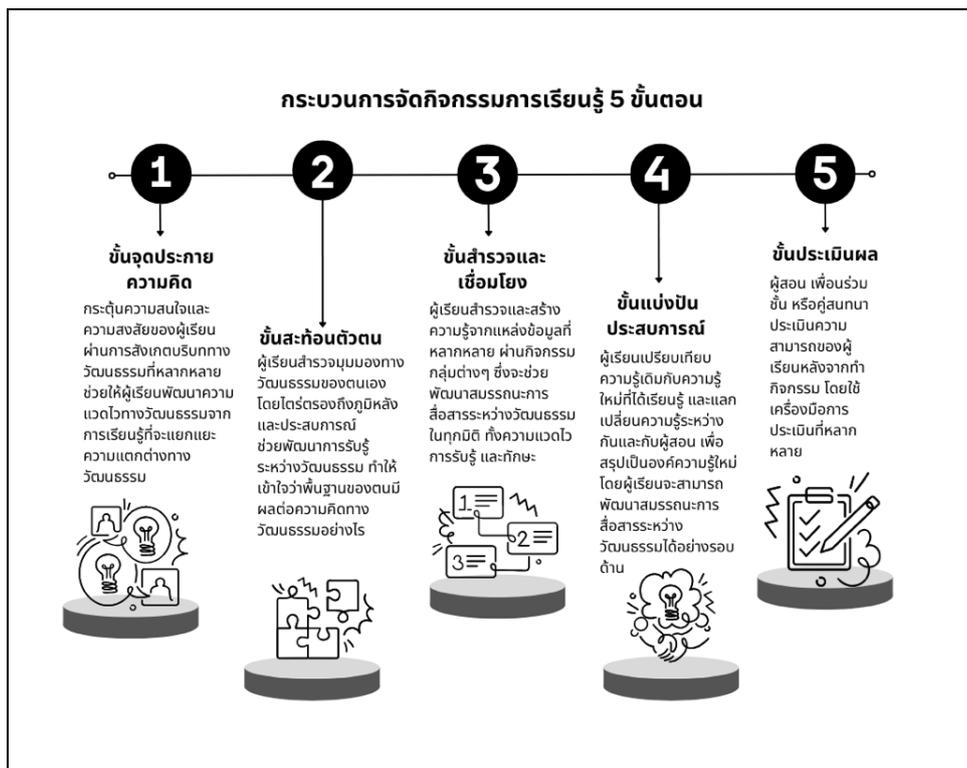
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อเพื่อยืนยันว่าแนวทางการเรียนการสอนนี้มีผลลัพธ์ที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. ควรขยายระยะเวลาในการศึกษาให้ยาวนานขึ้น หรือการเพิ่มความถี่ของกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นำไปสู่การเรียนรู้และพัฒนาในระยะยาว
3. ควรมีการศึกษาและใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ในสถานการณ์จริง หรือการใช้แบบทดสอบสมรรถนะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครอบคลุมยิ่งขึ้น นำไปสู่การประเมินผลที่แม่นยำมากขึ้นอีกด้วย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอน ภาษาและวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเองทางสังคม รวมถึงนิตินครุ ภาษาอังกฤษ และบูรณาการร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่แสดงให้เห็นแนวคิดสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม รวมถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนใหม่ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นตอนประกายความคิด ขั้นสะท้อนตัวตน ขั้นสำรวจและเชื่อมโยง ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ และขั้นประเมินผล โดยองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ถือเป็นนวัตกรรมทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยอาศัยแนวคิดและหลักการที่ได้จากการบูรณาการข้อมูลจากทั้งการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง และการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ องค์ความรู้ใหม่นี้จึงมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับบริบทจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการต่อยอดการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม ร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

สรุป

การพัฒนาแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม ร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทางสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สำหรับนิสิตครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จนได้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญในการออกแบบและสร้างเป็นรูปแบบการเรียนการสอน เมื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้ พบว่า นิสิตครูมีพัฒนาการด้านสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่สูงขึ้นอย่างเป็นลำดับในระหว่างการจัดการเรียนการสอน และนิสิตครูมีระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมคิดเป็นร้อยละ 77.06 โดยนิสิตครูมีสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0 เมื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการเรียนรู้โดยรูปแบบ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งไม่เพียงช่วยยกระดับสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตครูให้สูงขึ้นเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่ยังสร้างทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

References

- Atay, D. (2005). Reflections on the Cultural Dimension of Language Teaching. *Language and Intercultural Communication*, 5(3-4), 222-236.
- Barnlund, D. S. (1989). *Communication Styles of Japanese and Americans: Images and Reality* (1st ed.). Belmont CA: Wadsworth.
- Bayyurt, Y. (2006). Non-Native English Language Teachers' Perspective on Culture in English as a Foreign Language Classrooms. *Teacher Development*, 10, 233-247.
- Bennett, M. J. (1993). *Towards Ethnorelativism: a Developmental Model of Intercultural Sensitivity Education for the Intercultural Experience*. (2nd ed.). Intercultural Press.
- Bennett, M. J. (2017). *Development Model of Intercultural Sensitivity International Encyclopedia of Intercultural Communication*. (1st ed.). Intercultural Press.
- Chen, G. M., and Starosta, W. J. (1996). Intercultural Communication Competence: A Synthesis. *Communication Yearbook*, (19), 353-384.
- Chen, G. M., and Starosta, W. J. (2000). *The Development and Validation of the Intercultural Sensitivity Scale*. Paper Presented at the Annual Meeting of the National Communication Association.

-
- Deardorff, D. K. (2006). The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States. *Journal of Studies in International Education*, (10), 241-266.
- Gay, G. (2000). *Culturally Responsive Teaching: Theory Research and Practice*. (3rd ed.). Teachers College Press.
- Gay, G. (2013). Teaching to and through Culturally Diversity. *Curriculum Inquiry*, 43(1), 48-70.
- Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. (1981). *Standards for Evaluations of Educational Programs Projects and Materials*. New York: McGraw-Hill.
- Joyce, B. R., Weil, M., and Calhoun, E. (2004). *Models of Teaching*. Seventh Edition Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Martin, J. N., and Hammer, M. R. (1989). Behavioral Categories of Intercultural Communication Competence: Everyday Communicators' Perceptions. *International Journal of Intercultural Relations*, (13), 303-332.
- Ritcharoon, P. (2013). *Principles of Educational Measurement and Evaluation*. Bangkok: House of Kermist. (in Thai)
- Rose, H., Sahan, K., and Zhou, S. (2022). Global English Medium Instruction: Perspectives at the Crossroads of Global Englishes and EMI. *Asian Englishes*.
- Ruben, B. D. (1977). Guidelines for Cross-Cultural Communication Effectiveness. *Group and Organization Studies*, (2), 470-479.
- Sevimel-Sahin, A. (2020). A Survey on the Intercultural Communicative Competence of ELT Undergraduate Students. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 6(2), 141-153.
- Spitzberg, B. H., and Changnon, G. (2009). Conceptualizing Intercultural Competence. In D. K. Deardorff. *The Sage Handbook of Intercultural Communication* (pp. 2-52).
- Srisaard, B. (2002). *Introduction to Research*. (2nd ed.). Bangkok: Suweeriyasan. (in Thai)
- Villegas, A. M., and Lucas, T. (2002). *Educating Culturally Responsive Teachers: A Coherent Approach*. New York: State University.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. (8nd ed.). United States of America: Harvard University Press.
- Zofia, C. (2008). *The Intercultural Approach to EFL Teaching and Learning*, (46).